

Fra Spildevandsanlæg til Produktionsanlæg

Af Steen Møller

Jeg har i en del år arbejdet ud fra følgende to ledetråde, ”problemet er løsningen” og ”dit affald er din mad”.

I dette tilfælde, brugte jeg det på mit spildevand. Hvad bestod problemet spildevand egentlig af? Vand, plantenæringsstoffer, bakterier, evt. sygdomsfremkaldende, evt. tungmetaller, medicinrester, hormoner og hormonlignende stoffer, kemikalier.

En del af det uønskede indhold, kunne jeg borteliminere ved ikke at indføre dem i min hushold-

ning. I starten var det lidt uoverskueligt, men det har foregået uden de store praktiske problemer. Det har dog den konsekvens, at jeg må bruge et andet toilet, hvis jeg skal have medicin. Det er dog aldrig sket, men alle mine gæster må bruge et andet toilet.

Mit mål var at lave et spildevandsanlæg, som kunne producere mad. Min inspiration kom dels fra de hydroponiske drivhusanlæg på Nordvestjysk folkecenter, som producerede vandplanter til grisene, dels pile-

fordampningsanlæggene, som producerede pil og endelig fra selvvandingskasser med sphagnum.

Anlæg i drivhus

Det blev til et anlæg, hvor alt spildevandet går igennem en trixtank, dernæst opsamles det i et 17 m³ stort lager, det er en nedgravet PE-membran med skrånede sider. Overfladen, som er dækket med 20 cm sandjord, er ca. 40 m². Under sandjorden er der et lag på 75 cm hele muslingeskaller, de kan indeholde 85-90 % vand.

Inde i polytunnelen er en frodig og højproduktiv subtropisk have.

I skallerne står der lerjordsmure med en meters afstand, de er ca. 20 cm brede og når næsten ned til bunden af anlægget.

Lerjorden er kapilær, dvs. den suger vand op nede fra bunden af anlægget, når det er nødvendigt. Sandjorden er kapilærbrydende, dvs. den sikrer at spildevandet og dermed lugt og evt. sygdomsbakterier, ikke kommer op til jordoverfladen.

Sandjorden virker faktisk som en jordlunge, der pga. af sit høje luftindhold og dermed iltindhold, eliminerer alle gasser og dermed lugtgener. Den tørre sandjord har ydermere den heldige bieffekt, at der ingen ukrudt er, ingen skimmel m.m. og ingen iberiske snegle.

Hele anlægget er placeret i et drivhus, hvilket gør at anlægget bruger et meget mindre areal,

end hvis det havde været uoverdækket og også skulle fordampe regnvand.

Drivhuset giver samtidig mulighed for at dyrke vin, tomater, agurker, peber, auberginer, figer, nektariner m.m. De skal plantes så dybt, at de har kontakt med lerjorden (ca.20 cm). Jeg vander 1 gang ovenfra, derefter får de vand og næringsstoffer fra spildevandet.

Erfaringer efter 3 år

Jeg har haft anlægget i 3 år, og jeg synes rent ud sagt det er fantastisk, det er virkelig et produktionsanlæg der vil noget, der er vindruer og tomater m.m. i lange baner.

Jeg synes, det har fungeret uden nævneværdige problemer fra dag et, og jeg bliver i godt humør bare ved at tænke på det. I stedet

for at betale spildevandsafgift og svine naturen til, har jeg et produktionsanlæg, hvor produkterne har en intern værdi på 2-3000 kr. årligt.

Det har krævet, at jeg har omlagt mit vandforbrug, så jeg kun bruger 10-12 m³ vand om året, således at urinkoncentrationen er optimal for planterne, men det er en anden god historie til en anden god gang.

Ps. Planterødder transporterer ikke menneskebårne sygdomme.

Steen Møller har været med initiativtager til Friland og er en nøgleperson inden for halmhusbyggeri i Danmark. Han holder foredrag som livs-filosof.

Produktionsanlægget set udefra. På hver side er en grøft, der opsamler vand til vanding i den øvrige have.